

УДК 316.32:321.7

ПЛАГІАТ ЩОДО ТВОРІВ АРХІТЕКТУРИ – ЧИ МОЖЛИВИЙ?

Святослав ОСТРОВСЬКИЙ

аспірант

Науково-дослідний інститут інтелектуальної
власності НАПрН України (Київ)

<https://orcid.org/0009-0005-9491-9513>

У даній статті проводиться аналіз можливостей вчинення такого порушення авторського права як плагіат відносно творів архітектури. Безпосередньо досліджуються ознаки плагіату, виходячи із його нормативного визначення через призму такого складного об'єкта авторського права як твір архітектури, аналізується судова практика як зарубіжних країн, так й України стосовно виявлення ознак плагіату у творах архітектури. Досліджуються правові позиції, вироблені судами країн ЄС щодо критеріїв виявлення плагіату у творах архітектури, зокрема: 1) об'єкт має охоронятися авторським правом, відтак має містити хоча б мінімальний результат творчості його автора; 2) для встановлення плагіату щодо творів архітектури слід оцінювати не кількість часткових відмінностей, а релевантність (рівень творчості) цих розбіжностей щодо основних характеристик захищеного твору. Аналізуються доктринальні підходи до визначення плагіату.

Проведене дослідження дозволило сформулювати низку висновків, а саме: твори архітектури є складним об'єктом авторського права, мають різні форми свого втілення. Ці твори можуть одночасно містити у собі як елементи, що будуть відповідати критеріям правової охорони авторським правом, так і ті елементи, що не охороняються авторським правом. Відтак, встановлюючи факт плагіату, необхідно з'ясувати чи підпадає конкретний елемент твору архітектури під правову охорону авторським правом,

UDC 316.32:321.7

PLAGIARISM OF WORKS OF ARCHITECTURE – IS IT POSSIBLE

Ostrovsky, Sviatoslav

Postgraduate Student

Scientific Research Institute of Intellectual
Property of the NALS of Ukraine (Kyiv)

This article analyzes the possibilities of committing such a violation of copyright as plagiarism in relation to works of architecture. The signs of plagiarism are directly investigated, based on its normative definition through the prism of such a complex object of copyright as a work of architecture, the judicial practice of both foreign countries and Ukraine regarding the detection of signs of plagiarism in works of architecture is analyzed. The legal positions developed by the courts of the EU countries regarding the criteria for detecting plagiarism in works of architecture are studied, in particular: 1) the object must be protected by copyright, so it must contain at least a minimal result of the creativity of its author; 2) in order to establish plagiarism with regard to works of architecture, one should assess not the number of partial differences, but the relevance (level of creativity) of these differences with respect to the main characteristics of the protected work. Doctrinal approaches to the definition of plagiarism are analyzed.

The conducted research made it possible to formulate a number of conclusions, namely: works of architecture are a complex object of copyright and have different forms of their embodiment. These works can simultaneously contain both elements that will meet the criteria for legal protection by copyright, and those elements that are not protected by copyright. Therefore, establishing the fact of plagiarism, it is necessary to find out whether a specific element of a work of architecture falls

що безпосередньо пов'язано із критеріями творчості та оригінальності об'єктів авторського права, прояв яких щодо творів архітектури суттєво обмежений різноманітними технічними вимогами, що встановлюються у сфері будівельної діяльності до об'єктів архітектури, внаслідок чого не всі такі об'єкти можуть бути визнані творами архітектури..

Водночас аналіз національної судової практики, свідчить про наявність недоліків договорів замовлення щодо створення проектів об'єктів архітектури. Так, у позовах, що подаються до суду предмет визначається як захист авторського права архітектора від плагіату, проте у договорах відсутня вказівка на суб'єкта, якому належать авторські права на твір архітектури. За таких обставин суди закривають провадження у справах або відмовляють у задоволенні позовних вимог. Плагіат вчиняється у сфері приватно-правових відносин, є порушенням авторського права, що належать конкретному суб'єкту, який має право захистити, включаючи юрисдикційну форму захисту, свої порушені авторські права.

Ключові слова: твір архітектури, інтелектуальна власність, авторське право, плагіат

under the legal protection of copyright, which is directly related to the criteria of creativity and originality of objects of copyright, the manifestation of which in relation to works of architecture is significantly limited by various technical requirements, which are installed in the field of construction activity to architectural objects, as a result of which not all such objects can be recognized as works of architecture.

At the same time, the analysis of national judicial practice indicates the presence of shortcomings in the order contracts for the creation of projects of architectural objects. Thus, in the lawsuits submitted to the court, the subject is defined as the protection of the architect's copyright against plagiarism, but the contracts do not indicate the entity that owns the copyright to the work of architecture. In such circumstances, the courts close proceedings in cases or refuse to satisfy claims. Plagiarism is committed in the sphere of private legal relations; it is a violation of copyright belonging to a specific entity, which has the right to protect, including a jurisdictional form of protection, its violated copyright.

Keywords: work of architecture, copyright, plagiarism, intellectual property

Минулий рік відзначився гучними справами щодо боротьби із проявами плагіату у науковій сфері. Питання плагіату не втрачають своєї актуальності в Україні вже кілька десятків років. Не секрет, що творчі особистості надихаються чужими творами, створюють твори в одному жанрі, стилі мистецтва. Тому, виникає питання як відрізнити дійсно оригінальний твір від незаконної копії.

Звертаючись до спеціальної літератури можна константувати, що плагіат як порушення авторських прав розглядалося у багатьох наукових роботах. Так, наприклад, Ю. Ю. Симонян досліджувала які авторські права порушуються внаслідок вчинення плагіату [1], В. С. Петренко аналізував прояви плагіату та його відмежування від інших порушень авторського права [2], О. О. Штефан проаналізувала поняття, ознаки, прояви плагіату та встановлену законодавством України юридичну відповідальність за дане правопорушення [3], Г. М. Гаряєва та Р. С. Селегей проводили розмежування плагіату із вільним використанням творів [4], Г. О. Ульянова досліджувала взаємозв'язок плагіату із цивільно-правовими способами захисту авторського права [5] та ін. Також дослідники приділяли увагу проявам плагіату у різних сферах творчості, наприклад, К. Торгашова досліджувала прояви плагіату у сфері літературної творчості [6], І. Є. Якубівський дослідив співвідношення академічного плагіату із плагіатом [7], К. Задарейко звернула свою увагу на випадки вчинення плагіату у сфері дизайну [8], О. Сімсон досліджувала прояви плагіату у креативних індустріях [9], Л. Бурич аналізувала прояви плагіату у творчих професіях [10] та інші.

Водночас жодний із дослідників не приділив увагу можливим проявам плагіату при створенні творів архітектури, навіть ті науковці та практики, які досліджували порушення

прав архітекторів не розглядали вчинення плагіату щодо творів архітектури. Наприклад, О. Чабан аналізувала випадки порушення прав автора твору архітектури зі сторони замовника [11], О. А. Вербицька [12] та Є. А. Греков [13] досліджували реалізацію майнових та немайнових прав авторами творів архітектури, Т. Ю. Тарасенко досліджуючи право на використання об'єктів інтелектуальної власності у сфері архітектури розглядає копіювання елементів об'єкту архітектури в контексті реалізації права на відтворення об'єкту архітектури [14], при цьому як відомо термін «об'єкт архітектури» не є тотожним терміну «твір архітектури», щодо якого може бути вчинений плагіат.

Таким чином, наразі існують усі фактори – прискіплива увага до проявів плагіату зі сторони суспільства та органів державної влади, новий Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 р. № 2811-IX (далі – Закон України № 2811-IX) [15], відсутність комплексних досліджень щодо можливих проявів плагіату у творах архітектури, – що обумовили потребу дослідити порушення прав автора твору архітектури в результаті вчинення плагіату.

У ч. 3 ст. 29 Закону України «Про архітектурну діяльність» від 20 травня 1999р. № 687-XIV [16] (далі – Закон України № 687-XIV) закріплено, що особа (особи), творчою працею якої (яких) створено об'єкти архітектури як об'єкти авторського права, вважається автором (співавторами) цих об'єктів, Своєю чергою, у Закону України № 2811-IX автор визначений як фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила твір (ст. 1) та є первинним суб'єктом авторського права (ч. 2 ст. 5).

Звертаючись до спеціальної літератури, в якій наводиться визначення автора архітектурного твору, можна зробити висновок, що запропоновані визначення здебільшого ґрунтуються на нормах закону. Так, наприклад, Т. А. Пасенко автора твору архітектури визначає виключно як фізичну особу, творчою діяльністю якої створено цей твір [17]. Таке визначення можна повністю підтримати. Водночас, виходячи із змісту норм Закону України № 687-XIV, а саме ст. 1, 22, 23 автор твору архітектури конкретизується: відповідно ним може бути архітектор (інженер). На думку В. М. Косовича, те що у Закону України № 687-XIV архітектора (інженера) визначається через відповідні фахові вимоги до особи, яка може здійснювати роботи у сфері архітектурної діяльності, а автор твору архітектури як будь-яка особа, яка творчою працею створила твір, призводить до конкуренції норм даного закону [18]. Таке твердження вбачається помилковим, оскільки Закон України № 687-XIV є спеціальним законом у сфері архітектурної діяльності, в результаті якої створюються об'єкти архітектури. До об'єктів архітектури держава висуває численні будівельні та архітектурні вимоги, закріплюючи їх у нормативно-правових актах, що у першу чергу пов'язано із безпечністю для життя і здоров'я людей, екологічні норми щодо довкілля, відтак архітектор (інженер) повинен мати відповідні знання у галузі архітектури і будівництва. При цьому, не завжди об'єкт архітектури може набути правового режиму твору архітектури. Лише тоді, коли об'єкт архітектури буде відповідати критеріям, що висуваються до твору спеціальним законом у сфері авторського права, він може отримати правовий режим охорони авторським правом. Безпосередньо, твір архітектори може отримати авторсько-правову охорони якщо він буде оригінальним інтелектуальним творінням автора (співавторів) у галузі спорудження будівель, містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтних утворень у формі креслення, ескізів, моделей, збудованих будівель чи споруд, планів населених пунктів тощо (ст. 1 Законі України № 2811-IX). Те, що у Законі України № 687-XIV, автори творів архітектури визначаються через термін «особи» і при цьому у інших нормах мова йде про архітектора (інженера), які створюють об'єкт архітектури, не свідчить про конкуренцію норм. Таку конкретизацію слід розглядати як професійну належність таких осіб як архітектор або інженер. Адже ми не говоримо про конкуренцію норм коли автор музичного твору визначається як композитор, або твору образотворчого мистецтва – художник тощо, це лише вказівка на професійну приналежність та діяльність осіб. Щодо терміну «особа», то розд. II ЦК України [19], маючи назву особи вказує на їх види – фізичні особи (ст. 24 ЦК України) тобто люди, та юридичні особи (ст. 80 ЦК України). Відтак, вказівка Закону України № 687-XIV на те, що автором твору архітектури є особа, свідчить про те, що мова йде про людину, а також про термінологічну кореляцію з іншими нормативно-правовими актами. Вбачається, що наведені міркування спростовують твердження щодо конкуренції норм Закону України № 687-XIV щодо розуміння автора твору архітектури та архітектора (інженера), а також вони спростовують й твердження Т. А. Пасенко, що автором твору архітектури може бути будь-яка особа, не маючи освіти у галузі архітектури чи будівництва [17].

Як вже зазначалось, Закон України № 687-XIV та Закон України № 2811-IX пов'язує правовий статус архітектора (інженера) як автора твору із створенням твору архітектури, визначення якого не збігається із об'єктом архітектурної, під яким розуміється будинки і споруди житлово-цивільного, комунального, промислового та іншого призначення, їх комплекси, об'єкти благоустрою, садово-паркової та ландшафтної архітектури, монументального і монументально-декоративного мистецтва, території (частини території) адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів (ст. 1 Закону України № 687-XIV).

Твори архітектури є складними об'єктами авторського права, що впливає із специфіки архітектурної, будівельної діяльності, на будь-якому етапі якої можуть бути створені твори архітектури, як на етапі проектування, так і на етапі будівництва і завершеного будівництва споруд. У даному випадку, для того щоб об'єкт отримав правовий режим охорони авторським правом він має бути результатом індивідуальної творчої діяльності архітектора (інженера) та відповідати критерію оригінальності, відображаючи творчі рішення, автора при його створенні (ст. 1 Закону України № 2811-IX).

Відтак, коли архітектор (інженер) набуває правового статусу автора твору, а об'єкт архітектури отримує правовий режим охорони як твір архітектури, усі правовідносини, що виникають із використання твору архітектури мають відповідати вимогам Закону України № 2811-IX, а авторські права архітектора (інженера) щодо створеного ним твору архітектури охороняються та підлягають захисту у разі їх порушення зі сторони третіх осіб.

Наведене підтверджується положеннями ст. 53 Закону України № 2811-IX, що визначають у якості підстав для захисту майнових і особистих немайнових та/або майнових авторських будь-яке порушення, невизнання або оспорювання таких прав, а також створення загрози порушення таких прав. Водночас у ч. 2 зазначеної норми закону законодавець виокремив порушення авторського права, що пов'язані із специфікою як самих прав так й об'єктів охорони авторським правом.

Першим порушенням, що виокремлює законодавець є плагіат – це опублікування твору або його частини у незмінному або видозміненому вигляді, включаючи опублікування перекладу іншомовного твору або його частини, під іменем особи, яка не є автором цього твору (п. 1 ч. 2 ст. 52 Закону України № 2811-IX).

Виходячи із наведеного нормативного визначення «плагіату» може скластися враження, що даний вид порушення авторського права стосується виключно літературних творів. Проте, О. Штефан, досліджуючи зміст плагіату та проводячи порівняльний аналіз, робить висновок, що законодавець ототожнює «опублікування» із «оприлюдненням» [20, с. 76].

Відповідно до ст. 1 Закону України № 2811-IX «опублікування» - це поширення твору, фонограми, відеограми у будь-який спосіб розповсюдження або доведення до загального відома публіки, при цьому «розповсюдженням» будуть будь-які дії, за допомогою яких оригінали або інші примірники об'єктів авторського права та/або суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці способом, у тому числі першого продажу чи іншого першого відчуження оригіналів або інших примірників об'єкта авторського права та/або суміжних прав, а під «оприлюдненням» слід розуміти будь-які дії, що вперше робить твір чи об'єкт суміжних прав доступним для необмеженого кола осіб (розкриття публіці).

Виходячи із наведених нормативних визначень термінів «опублікування», «розповсюдження» та «оприлюднення» можна зробити висновок, що їх об'єднує одна мета – щоб твір став доступним необмеженому колу осіб, тобто вийшов із «приватного» володіння його автора.

Якщо під таким кутом зору розглядати «опублікування», як дію, пов'язану із розкриттям публіці твору, що здійснюється при плагіаті, тоді вона може бути вчинена щодо будь-якого об'єкту авторського права, включаючи й твори архітектури.

Наступна ознака плагіату стосується використання оригінального твору – «у незмінному або видозміненому вигляді». Законодавство не містить визначення «видозмінений вигляд твору». О. Штефан досліджуючи даний термін, доходять до висновку, що видозміненими творами можуть бути й похідні твори [20, 76]. Продовжуючи цю думку, можна зазначити, що видозміна може стосуватися як твору в цілому, так і його частини, оскільки при плагіаті може відбуватися несанкціоноване використання твору або його частини.

І третю, основну ознаку плагіату можна виокремити як привласнення авторства – оприлюднення твору або його частини під іменем особи, яка не є автором цього твору.

У сфері архітектури, які у будь-якому іншому мистецтві, виокремлюють різні стилі та їх напрямки. Архітектурний стиль визначається у широкому і вузькому значенні. У широкому значенні під стилем архітектури розуміється історично сформована відносно стійка система

засобів і прийомів організації архітектурної форми (будинку, споруди, комплексу, ансамблю), а у вузькому – сукупність ознак, рис, особливостей, властивих тій чи іншій конкретній архітектурній формі. Архітектурний стиль спонукає архітектора до використання у формотворчості одних і виключення інших засобів та прийомів архітектурної композиції. Процес розвитку архітектурного стилю характеризується взаємодією традицій і новаторства, яка визначається поєднанням соціальних, ідеологічних та естетичних вимог суспільства на кожному етапі його розвитку [21].

Відтак, виходячи із нормативного визначення плагиату постає питання, якщо архітектори працюють в одному стилі, або архітектурному напрямку, який ще не набув сталих ознак, що б стати стилем чи будуть у їх діях ознаки плагиату.

Водночас, використання архітекторами елементів, що дозволяють відрізнити його стиль від інших при творчому підході із поєднанням національних традицій, дозволяє йому створювати абсолютно унікальні будівлі або споруди, що на сьогоднішній день вже набули статусу культурного надбання, є архітектурними пам'ятками. На підтвердження наведеної думки, можемо звернутися до такого стилю як барокко, для якого характерні будівлі у формі витягнутих чотирикутників, що вирізняються просторовим розмахом, плавністю й складним поєднанням криволінійних форм, злиттям об'ємів у динамічну масу, багату на скульптурний декор, при цьому увагу архітектори приділяли як фасадам так і внутрішньому інтер'єру. Водночас, якщо звернутися до споруд у стилі барокко у різних країнах світу, незважаючи на наявність спільних рис, одночасно вони будуть відображати національні традиції та вподобання того історичного часу. Саме це вплинуло на виокремлення мистецтвознавцями італійського барокко, французького барокко, українського барокко [22].

Таким чином, робота архітекторів в одному архітектурному стилі не означає, що в результаті створення будівлі або споруди буде мати місце плагиат. Тим більше, що архітектори вдаються до поєднання кількох стилів при створенні будівель, що дозволяє їх твір відрізнити з поміж інших споруд.

Питання плагиату час від часу підіймається серед архітекторів. Водночас, як зазначив китайський дослідник Цзяотун Чень Мінтао такі конструкції, як вікна чи дахи, не можуть бути об'єктом захисту авторського права, тому що цей захист не дозволить іншим архітекторам використати їх, і це завдасть серйозної шкоди суспільним інтересам. Цю точку зору розвиває женецький архітектор Ніколас Фам зазначаючи, що архітектура – це сукупність значущих стилістичних елементів, які переходять від однієї реалізації до іншої. Проте, говорити про плагиат, тотальне копіювання – надто складно. Французький архітектор Бруно Маршан взагалі відкидає можливість плагиату в мистецтві, обґрунтовуючи свою позицію історією мистецтва періоду Середньовіччя та Відродження, зазначаючи, що у скульптурно-малювальних майстернях, наприклад Леонардо да Вінчі, учні копіювали моделі, створені майстром, у кількох екземплярах. В архітектурі завжди було прийнято копіювання. Але плагиат не має нічого спільного з копіюванням. Це означає, що ми щось таємно привласнюємо. Це явище можливо, зустрічається в інших сферах, але це не те саме в архітектурі [23].

Натомість, час від часу виникають справи щодо вчинення плагиату в архітектурі. Так, наприклад, італійський касаційний суд сформував два критерії, за якими може встановлюватися факт плагиату в архітектурі. Так, Касаційний суд у постанові від 19/01/2023 № 1624 вказав: 1) об'єкт має охоронятися авторським правам, відтак має містити хоча б мінімальний результат творчості його автора; 2) для встановлення плагиату щодо творів архітектури слід оцінювати не кількість часткових відмінностей, а релевантність (рівень творчості) цих розбіжностей щодо основних характеристик захищеного твору [24].

Вбачається, що такий підхід до оцінки розбіжностей на відповідність їх критерію творчості, оригінальності при проведенні порівняння двох творів повністю узгоджується й з національною доктриною авторського права та положеннями законодавства. Звертаючись до судової практики, слід зазначити, що національні суди також розглядали справи щодо плагиату в архітектурі, проте, виходячи із конкретних обставин справи звертали увагу й на інші обставини.

Так, наприклад, господарський суд у рішенні від 30.09.2010 № 01/76-68 оцінюючи проект об'єкта архітектури на предмет його відповідності критеріям правової охорони авторським правом, а також виходячи з обставин справи, аналізуючи договір замовлення на створення проекту об'єкта архітектури, встановив, що у договорі не був визначений суб'єкт, якому належать авторські права [25]. Даний аспект дуже важливий і при інших порушеннях авторського права на твори архітектури для з'ясування суб'єкта, права інтелектуальної власності якого порушені незаконним використанням його твору. Чіткість визначення

суб'єктів авторського права у договорах про розроблення проектної документації творів архітектури може відігравати суттєву роль і за наявності колективної роботи.

Висновки. Підсумовуючи викладене слід зазначити, що твори архітектури є складним об'єктом авторського права, мають різні форми свого втілення. Ці твори можуть одночасно містити у собі як елементи, що будуть відповідати критеріям правової охорони авторським правом, так і ті елементи, що не охороняються авторським правом.

Системний аналіз положень Закону України № 2811-IX дозволяє дійти висновку, що порушення авторського права у спосіб плагіату (п. 1 ч. 2 ст. 52 Закону України № 2811-IX) щодо творів архітектури може бути вчинений. Проте складність самого об'єкту потребує ретельного вивчення усіх обставин конкретних справ, але за будь-яких умов, у першу чергу слід встановлювати чи підпадає під правову охорону авторським правом сам об'єкт архітектури, або окремих його елементів або складова, наприклад, проект, а також суб'єкта цього авторського права.

При вирішенні питання щодо встановлення факту плагіату, корисним є зарубіжна практика, який вказує на необхідність дослідження не лише відмінностей, а й наявності творчості при створенні цих відмінних елементів твору архітектури. Даний аспект, ще раз підтверджує тезу про складність творів архітектури адже ці відмінності у двох подібних творах архітектури можуть бути не результатом творчості, а виконанням технічних вимог при проектуванні і будівництві будівлі або споруди певного функціонального призначення.

Посилання:

1. Симонян Ю. Ю. Авторські права, які порушуються внаслідок плагіату. Митна справа. 2012. № 6 (84). Ч. 2. С. 152-155
2. Петренко В. С. Поняття та види плагіату. Часопис цивілістики. 2013. Вип. 14. С. 128-131.
3. Штефан О. Плагіат: поняття, ознаки, відповідальність. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2011. № 6. С. 17-25.
4. Гаряєва Г. М., Селегей Р. С. Плагіат, як порушення авторського права. Вісник Нац. техн. ун-ту "ХП" : зб. наук. пр. Темат. вип.: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. Харків: НТУ "ХП". 2013. № 6 (980). С. 60-63.
5. Ульянова Г. О. Способи цивільно-правового захисту авторських прав при їх порушенні внаслідок плагіату. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2012. Вип. 19. Т. 2. С. 136–138.
6. Торгашова К. Проблематика розмежування плагіату та порушення у сфері авторського права і її відображення в судових прецедентах у сфері літературної творчості. Науковий журнал «Молодий вчений». 2021. № 6 (94). С. 72-75.
7. Якубівський. І. Є. Академічний плагіат як вид порушення академічної доброчесності. Нове українське право. 2023. № 4. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/522> (дата звернення: 05.02.2024).
8. Задарейко К. Плагіат у дизайні: проблема, на яку необхідно звернути увагу. 25 Травня, 2023. URL: <https://www.vydra.net.ua/guide-publishers/strong-plahiat-u-dyzajni-problema-na-iaku-neobkhdno-zvernuty-uvahu-strong/> (дата звернення: 05.02.2024).
9. Сімсон О. Про плагіат та інтелектуальну власність у креативних індустріях. Рекламстер URL: <https://reklamaster.com/useful-materials/olga-simson-proplagiat-ta-intelektualnu-vlasnist-v-kreativnih-industriiah/> (дата звернення: 05.02.2024).
10. Бурич Л. Юридичні правила гри для творчих професій: плагіат чи натхнення? Apr 24, 2020. URL: <https://medium.com/digilaw-ukraine/%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0-%D0%B3%D1%80%D0%B8-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82-%D1%87%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%82%D1%85%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-2ef17084a25c> (дата звернення: 05.02.2024).
11. Чабан О. Авторське право на архітектуру збудованого багатоповерхового будинку. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 11. С. 47-50.
12. Вербицька А. О. Твір архітектури як об'єкт авторського права. Автореф. дис. к.ю.н. Київ. нац. ун-те ім. Т. Шевченка. К. 2018. 20 с.
13. Греков Є. А. Авторське право на твори архітектури. Автореф. дис. к.ю.н. НДІ приватного права і підприємництва Академії правових наук України. К. 2007. 22 с.
14. Тарасенко Т. Ю. Право на використання об'єктів інтелектуальної власності у сфері архітектури. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2022. №70. С. 203-209.

15. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 1 грудня 2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 10.02.2024).
16. Про архітектурну діяльність: Закону України від 20 травня 1999р. № 687-XIV. ВВР. 1999. № 31. Ст.246.
17. Пасенко Т. А. Правовий статус суб'єкта авторського права на твір архітектури. URL: <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=326> (дата звернення: 10.02.2024).
18. Косович В. М. Авторське право на об'єкт архітектурної діяльності: колізії і конкуренції норм. 2022-07-19. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2022-3-01-01/2022-3-01-01> (дата звернення: 10.02.2024).
19. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. ВВР. 2003. №№ 40-44. Ст.356.
20. Штефан О. Вирішення справ про плагіат: новели законодавства. Приватне право і підприємництво. 2023. № 23. С. 73-79.
21. Вечерський В. В. Архітектурний стиль. URL: https://vue.gov.ua/%D0%90%D1%80%D1%85%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%8C (дата звернення: 10.02.2024).
22. Вечерський В. В. Барокко. URL: https://vue.gov.ua/%D0%91%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE_%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0 (дата звернення: 10.02.2024).
23. Laurent Buschini. En architecture, on peut s'inspirer du travail des autres. URL: <https://www.tdg.ch/en-architecture-on-peut-sinspirer-du-travail-des-autres-534594816626> (дата звернення: 10.02.2024).
24. Arlo Kanella. Progetti architetonoci: quando si puo parlale di plagio (Cass. Civ. Ord. 1624/2023. URL: <https://www.canellacamaiora.it/progetti-architetonoci-quando-si-puo-parlare-di-plagio-cass-civ-ord-1674-2023/> (дата звернення: 10.02.2024).
25. Рішення від 30.09.2010 № 01/76-68 Господарського суду Волинської області. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/V035559> (дата звернення: 10.02.2024).

Статтю було подано	11.03.2024	The article was submitted
Статтю було доопрацьовано	15.03.2024	The article was revised
Статтю було прийнято	19.03.2024	The article was accepted